

Nysa, dnia 12.11.2015r.

Do Parlamentarzystów Prawa i Sprawiedliwości

ARGUMENTY ZA WZMACNIANIEM SŁUŻBY CELNEJ

1. Wg MSW¹ co najmniej kilka z zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa to działalność zorganizowanych grup przestępczych, a te ze względu na możliwe zyski, najliczniej działają w sferze zadań Służby Celnej(dalej SC). To jest wojna, a na wojnie potrzebni są funkcjonariusze umundurowanej formacji, a nie pracownicy podlegający pod Kodeks Pracy. Tę wojnę skutecznie może prowadzić tylko wyodrębniona formacja mundurowa. Służba, która odpowiada za ponad 1/3 budżetu i bezpieczeństwo obywateli powinna być jak jednostka specjalna, powinna być wzmacniana, elastyczna wobec zmian, wyposażona we wszystkie narzędzia prawne, usprawniana i w pełni profesjonalna, by mogła skutecznie marginalizować szarą strefę, która w sferach działalności SC jest szacowana na kilkadziesiąt miliardów złotych.

Wspomniana szara strefa może być zmarginalizowana. Musi tylko nastąpić zmiana sposobu zarządzania SC, zmiana traktowania funkcjonariuszy celnych(dalej f.c.), zaprzestanie ich oszukiwania przez decydentów, uszczelnienie granicy, zmiana procedur i systemów informatycznych ułatwiających omijanie przepisów prawa oraz zmiana samego prawa.

W chwili obecnej ponad 14 tys. f.c. generuje ponad 1/3 wpływów budżetowych, zatrzymuje rokrocznie ok. 4-5 mln podróbek naruszających przepisy praw własności intelektualnej, wśród nich zabawki, obuwie, odzież, kosmetyki i wiele innych, często zawierających substancje niebezpieczne i trujące, setki okazów CITES, tony odpadów niebezpiecznych, miliony litrów wyrobów alkoholowych i paliw, które skażone i gorszej jakości próbuje wprowadzić na rynek przestępczość, narkotyki, substancje promieniotwórcze, towary podwójnego przeznaczenia, miliony kartonów papierosów i tony krajanki tytoniowej, która bez spełniania jakichkolwiek norm jakościowych jest wykorzystywana do produkcji nielegalnych papierosów, broń, amunicję. Na granicy ok. 3,5 tys. funkcjonariuszy obsługuje rocznie ok. 10 mln samochodów osobowych, ok. 2 mln ciężarówek, 33 mln osób przekraczających granicę, 3 mln kontenerów i wagonów towarowych. Chronimy obywateli przed dostępem do nielegalnego hazardu, tutaj nasza skuteczność byłaby większa, gdyby nie błędy w procedurze legislacyjnej.

Państwo powinno wzmacniać taką formację i zasadne jest pytanie - dlaczego nie czyniąc tego, stale osłabiając SC i wprowadzając destabilizację w jej funkcjonowaniu, stwarza idealne warunki w Polsce, wręcz "eldorado" dla działalności zorganizowanych grup przestępczych?

2. Doświadczenia pojedynczych krajów, które wprowadziły ten eksperyment i zlikwidowały SC przemawiają za jej utrzymaniem jako odrębnej formacji. Nie powinniśmy w Polsce wzorować się na mniejszości, która żałuje swoich decyzji. Doświadczenia krajów UE wskazują na zasadność zachowania odrębności SC, gdyż jest to najskuteczniejsze narzędzie w zwalczaniu przestępczości w sferze zadań, którymi zajmuje się SC.

3. Filozofia działania SC i administracji podatkowej(dalej AP) jest całkowicie odmienna. SC bazuje na przepisach unijnych, międzynarodowych. Pilnuje towaru w czasie rzeczywistym – tu i teraz weryfikuje towar z deklaracją. Musi zapewnić sprawną obsługę, bez względu na doraźne trendy. AP działa w sferze dokumentów, po fakcie. Inne jest podejście do klienta, inna presja czasu. Wśród zwolenników konsolidacji brak jest jakichkolwiek rzetelnych argumentów, które wykażą lepszą ścisłość podatków, lepszą ochronę granic i wzrost zwalczania przestępczości po konsolidacji.

AP jest ukierunkowana na obsługę podatnika i okresowych rozliczeń jego transakcji. Służba Celna jest natomiast odmienną od AP formacją mundurową zajmującą się przede wszystkim obsługą ruchu towarów w procedurach celnych, w tym na granicy zewnętrznej Unii Europejskiej lub w

¹ Coroczne raporty MSW o stanie bezpieczeństwa państwa.

procedurach obrotu wyrobami akcyzowymi oraz towarzyszącym temu poborem cła i akcyzy. Ponadto zadania z zakresu obsługi towarów realizowane są w SC w systemie 24-godzinnym.

4. Odrębność stosunku pracy pracowników AP i stosunku służbowego f.c. Ci pierwsi to pracownicy gdzie działa Kodeks Pracy, ci drudzy to funkcjonariusze służby mundurowej. Jest to system sprawdzony przez dziesięciolecia. W razie nagłej potrzeby realizacji nowych zadań lub wystąpienia natężenia funkcjonariusze są przenoszeni na tzw. wzmocnienie. W przeszłości były to wzmoczone kontrole w pociągach, wzmoczone kontrole na granicy w razie zagrożenia epidemiologicznego (np. kilka lat temu pryszczycza). Mogą też prowadzić skoordynowane z kilku Izb akcje kontrolne, w tym w ramach międzynarodowych akcji prowadzonych przez kilka państw dowodzonych i skoordynowanych z jednego centrum.

5. Od 1984 r. systematycznie zwiększa się f.c. rygory służby i zakres dyspozycyjności. Uzasadnieniem jest konieczność zapewnienia odpowiedniego stopnia realizacji "szczególnych, doniosłych zadań" SC. To ich ważność dla bezpieczeństwa państwa kilka razy była uznana przez Trybunał Konstytucyjny za uzasadnienie dla kolejnego ograniczenia praw obywatelskich f.c. Czyżby to był bluff władzy? Żadna służba nie ma tak rygorystycznych zasad. Konsolidacja z AP oznacza, zmniejszenie poziomu tych ograniczeń, w szczególności pod kątem antykorupcji i dyspozycyjności.

6. Na granicy wewnętrznej UE nie ma kontroli granicznych. Zapomina się, że zniesienie kontroli tylko ułatwiło przestępcom przewóz zabronionych towarów. Są to np. narkotyki, zwłaszcza wobec ich legalizacji w Czechach. Są to transporty do Polski odpadów czy przewóz "lewego" alkoholu i papierosów. Kontrole na szlakach międzynarodowych mają wpływ na ryzyko "wypadki" dla grup przestępczych. W ostatnich latach pomimo wielu nieraz nawet spektakularnych ujawnień znacznie uszczuplono kontrole grup mobilnych na południu i zachodzie. Zmniejszono liczbę psów do narkotyków, celnicy nie mają informacji operacyjnej, a mimo to nadal notują ujawnienia narkotyków, zatrzymują nielegalnych imigrantów itp. Zmniejszyła się także w tych okolicach obsada funkcjonariuszy Straży Granicznej. W razie powstania zagrożenia i potrzeby obstawienia granicy celnicy mogą być z marszu włączeni do tych zadań. Muszą być jednak utrzymane rezerwy kadrowe. W normalnym czasie zajmują się kontrolą pod kątem narkotyków, przewozu różnych towarów, mogą kontrolować czas pracy kierowców, mogą ważyć transporty ciężarowe. Zadanie to obecnie jest realizowane przez Inspekcję Transportu Drogowego na poziomie znacznie poniżej potrzeb, a ma to kolosalne znaczenie. Jednym z powodów wykazywanych przez NIK jest cywilnoprawny stosunek pracy inspektorów i niewystarczająca dyspozycyjność. Kierowcy wiedzą o tym i najwięcej takich transportów jest w godzinach, kiedy ITD nie pracuje. Dla SC pora dnia i dzień tygodnia nie ma znaczenia. W okresie, gdy SC przejęła kontrolę czasu pracy kierowców skuteczność była tak wysoka, że celnicy z grup mobilnych zostali odsunięci od tych zadań. Jak będą realizowane te zadania po włączeniu do skarbowki? Na jakim poziomie? Skąd będą pochodzić kadry do ochrony granicy w razie czasowego zagrożenia?

7. Obecnie UKS ma uprawnienia operacyjno-rozpoznawcze w zakresie przemytu i oszustw akcyzowych, ma też dostęp do danych SC, ale to Policja i CBS ma sukcesy w tej dziedzinie, to z Policją SC współpracuje efektywniej, niż z "bratnim" UKS. Wystarczy porównać osiągnięcia w zakresie ujawnień papierosów i tytoniu, gdzie od lat prowadzona jest statystyka ujawnień każdej ze służb.

8. Przywoływany jako argument rzekomy problem dostępności danych. SC nie ma problemu z uzyskaniem danych dot. realizowanych zadań. Zarówno bazy danych (te istotne) są jednolite dla całego kraju jak i dostępna jest pełna statystyka z zakresu SC. Możliwość wymiany danych to kwestia techniczna i formalna między jednostkami. Także kwestia rozdrobnień zadań i realizacja tych samych zadań przez różne służby to problem "techniczny" i skutek realizacji pewnej koncepcji, która zakłada a priori, że powstanie wówczas konkurencja, a ta jest twórcza. Tymczasem wystarczy przypisać każdej służbie odpowiedzialność i wiodącą rolę w zależności od zadań i tą

służbę za to rozliczać. Konsolidacja w ramach AP nie podniesie poziomu realizacji zadań. W SC mamy mnogość systemów informatycznych, która w obecnej formie jest szkodliwa i powoduje dysfunkcję w działaniu SC, w ostatnim czasie wręcz paraliż, minimalizowany jedynie dzięki zaangażowaniu i poświęceniu f.c. jednak i tak boleśnie odbijający się na klientach. Systemy informatyczne są też chwalone przez przestępczość, która nauczyła się z nich korzystać dla celów wyłudzenia podatków i ceł oraz przemytu. Mówienie o wspólnym wykorzystywaniu tych szkodliwych systemów jest zagrożeniem dla interesu publicznego.

9. Albo reorganizacja, albo wzrost wpływów do budżetu. Albo zajmujemy się przestępcami albo sobą. Skala szarej strefy jest ogromna. Jednak zabawa w konsolidację znacznie odsunie w czasie walkę z nią i wzrost wpływów do budżetu. Najpierw będzie chaos, lepiej lub gorzej udane eksperymenty organizacyjne i kadrowe. SC od ok. 15 lat jest w stanie permanentnej zmiany. Zdecydowanie negatywnie odbija się to na efektywności. Pociąga za sobą ogromne koszty. Co jakiś czas wprowadzane są koncepcje, które już były testowane i się nie sprawdziły. Niektórzy eksperci nowej władzy tego nie pamiętają? Zabawa zaczyna się od nowa. Należy zdiagnozować to, co działa źle i tylko to zmienić. My wiemy co to jest.

10. SC to ponad 1/3 wpływów do budżetu, a jednocześnie bardzo wąska specjalizacja zadań i przepisów. Żaden radca prawny, adwokat czy księgowy specjalizujący się w przepisach podatkowych nie podejmie się poważnej sprawy z zakresu ceł czy akcyzy. Tymi sprawami zajmują się wyspecjalizowani w tej dziedzinie specjaliści. Co więcej, jak wiadomo, jest bardzo utrudnione uzyskanie kwalifikacji w tym zakresie. Jedną ze stosowanych metod jest podkupywanie przez kancelarie funkcjonariuszy i pracowników SC. Przepisy celne to tak specyficzna "działka", że została usunięta z aplikacji dla prawników. To jak można mówić o podobieństwie i tożsamości zadań? Wręcz jest paląca potrzeba specjalizacji i zaprzestania wielokrotnego przenoszenia celników do nowych zadań, w których dotychczasowe doświadczenie i wiedza jest niepotrzebna, a szkoli się osoby z całkiem nowych zagadnień. Skala strat np. w postaci kosztów szkoleń czy utraty doświadczenia jest ogromna.

11. Funkcjonowanie w ramach jednego resortu dwóch odrębnych formacji realizujących zadania w podobnych obszarach jest czymś normalnym i jest uzasadnione. Przykładem działania odrębnych formacji w ramach tego samego resortu spraw wewnętrznych są Straż Graniczna wykonująca głównie zadania z zakresu ochrony granicy Schengen i imigracji oraz Policja z zakresu bezpieczeństwa powszechnego, co ma takie samo uzasadnienie jak odrębność SC.

12. Konieczność wykonania wyroku TK z marca 2015 w sprawie emerytur. Wyrok dot. włączenia do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego f.c., a nie pracowników służby cywilnej.

13. Po ew. konsolidacji tak ważne zadania dla budżetu i bezpieczeństwa obywateli zostałyby znowu zmarginalizowane, sprowadzone do poziomu wydziału, tak jak było przed 2003r.(akcyza). Pokazują to doświadczenia z innych formacji jak Policja, Straż Graniczna, czy z instytucji - jak UKS, które mają wielość zadań i zadania SC także są tam realizowane, jednak są siłą rzeczy traktowane marginalnie, są drugorzędne, przez co wyniki w zakresie zadań SC są mizerne. Czy chcemy w Polsce rzeczywiście walczyć z tą gigantyczną sferą szarej strefy, czy dalej będziemy pomagać jej się rozwijać?

14. Odkąd w 2003r. zadania te wyodrębniono z AP ich znaczenie rośnie. Nagle wzrosła liczba postępowań, wykrywanych przestępstw i wykroczeń. Wpływy podatkowe z akcyzy wzrastały od 2003r. tylko dlatego, że powierzono ten zakres wyodrębnionej formacji mundurowej. Wzrastały mimo, że wciąż przez wąskie kręgi w MF w tym czasie były tworzone liczne luki prawne sprzyjające szarej strefie. Wpływy wzrosły w tym czasie z ok. 30 mld zł do ponad 60 mld zł

15. CBS realizuje te same zadania co inne Wydziały w Policji. A jednak nikomu nie przychodzi do głowy likwidacja CBS, ponieważ ma świadomość różnicy.

16. Jeżeli wyeliminujemy proceder tworzenia prawa pod przestępców, uczynimy SC w pełni profesjonalną formacją mundurową i zmienimy prawo - wyodrębniona SC będzie generowała do budżetu wiele dodatkowych miliardów złotych. Po konsolidacji nie będzie to możliwe

17. Zwolennicy konsolidacji podają oszczędności z połączenia obu instytucji. Są to jednak krótkowzroczne korzyści ponieważ na szali stawiamy wirtualne oszczędności w milionach(niekoniecznie realne) wobec miliardów, które nie będą mogły być pozyskane

18. Chaos związany z procesem konsolidacji ułatwi funkcjonowanie przestępczości ponieważ z przyczyn obiektywnych nastąpi osłabienie, a nawet zaprzestanie kontroli i nadzoru na trudny do sprzyzowania okres czasu. W chwili ogłoszenia konsolidacji nastąpi natychmiastowy wzrost aktywności indywidualnej i zorganizowanej przestępczości w zakresie ustawowo nadzorowanym przez SC.

19. Brak związku pomiędzy pobieraniem przez Służbę Celną VAT z tytułu importu, a wyłudzeniem podatku VAT w obrocie krajowym i wewnątrzspółnotowym poprzez nieuzasadnione zwroty podatku (ściągalność podatku VAT z tytułu importu przez Służbę Celną jest bardzo wysoka mimo procedur wprowadzonych odgórnie, które sprzyjają szarej strefie. Ściągalność tę można zancząco poprawić). Zadania fiskalne związane z poborem VAT w imporcie zostały nałożone na SC w celu ułatwienia legalnej działalności w obrocie międzynarodowym i ułatwienia zapłaty podatku. Tak odbywa się to na całym świecie i nie ma to żadnego wpływu na karuzele w VAT i straty w tym podatku w wysokości 50 mld zł. SC może zwiększyć jeszcze wpływy z tytułu podatku VAT, gdyż obowiązujące dzisiaj procedury sprzyjają wyłudzeniom. Nie ma to jednak związku z wspomnianymi wyłudzeniami w wysokości 50 mld zł w ramach tzw. karuzel podatkowych. Wręcz przeciwnie konsolidacja nie pozwoli na poprawę ściągalności VAT w imporcie i wyłudzeń z tytułu wywozu do krajów trzecich. W tej sferze są olbrzymie możliwości poprawy ściągalności podatku.

20. Proces konsolidacji spowoduje negatywne emocje wśród f.c. i ich demotywację wpływającą na obniżenie jakości i skuteczności realizowanych zadań (pogłębienie i tak dużego ze względu na dotychczasowe działania braku zaufania f.c. do Państwa Polskiego). Funkcjonariusze poczują się na samym początku oszukani przez Rząd Prawa i Sprawiedliwości, gdyż Posłowie PiS wycofali projekt konsolidacji ze swojego programu, gdy składali w poprzedniej kadencji wnioski do TK o zniesienie dyskryminacji ostatniej i jedynej służby mundurowej pozostającej poza zaopatrzeniowym systemem emerytalnym. Wycofali, gdyż zostali przekonani, że wzmocniona SC, działająca jako wyodrębniona formacja mundurowa, po koniecznych zmianach jest w stanie przysparzać do budżetu wiele dodatkowych miliardów złotych, które dzisiaj giną w szarej strefie. Zostali wtedy przekonani, że konsolidacja znacznie utrudni, a wręcz uniemożliwi osiągnięcie ww. celu, więc funkcjonariusze nie rozumieją motywów jakimi kierują się Posłowie PiS.

Apelujemy także o nie kontynuowanie misji i wizji związania Polski realizowanej przez obecne kierownictwo SC.

Reasumując, wszystkie niedoskonałości SC wynikają tylko i wyłącznie z fatalnego nia zarządzania, traktowania i oszukiwania przez rządzących, wprowadzonego prawa, systemów i procedur, które ograniczają możliwości realizacji ustawowych zadań przez f.c. i które błędnie ukierunkowują działania SC, wprowadzają szkodliwe cele polityczne pozwalając jednocześnie na swobodę działalności przestępczości we wszystkich innych niż owe cele obszarach z zakresu zadań SC.

Załączam pismo f.c. zawierające dalsze argumenty.

Z poważaniem

*Sławomir Siwy
Przewodniczący
ZZ Celnicy PL
/ - /*

Służba Celna wobec projektu „dobrej zmiany”

Kluczowe z punktu widzenia państwa, obywateli i przedsiębiorców jest dokonanie przełomu w sposobie funkcjonowania Służby Celnej odpowiedzialnej za pobór ok. 30% środków budżetowych. Radykalna zmiana sposobu działania SC powinna mieć na względzie:

prawidłowe zabezpieczenie fiskalnego interesu Państwa oraz zapewnienie praworządności, ochronę obywateli przed zagrożeniami wynikającymi z obrotu towarami celnymi, wyrobami akcyzowymi, urządzania gier hazardowych, faktyczne zapewnienie stosowania w gospodarce zasad uczciwej konkurencji przedsiębiorców.

Prawidłowa i skuteczna realizacja powyższych zasad niewątpliwie wymaga utrzymania, a nawet wzmocnienia statusu mundurowego SC. Wdrożenie w sposób praktyczny wymienionych założeń powoduje bowiem w oczywisty sposób doprowadzenie do konfrontacji aparatu państwa (w postaci organów SC) z przestępczością, która rozwija się w newralgicznych obszarach, w szczególności związanych z produkcją i obrotem wyrobami akcyzowymi, przemysłem, organizacją nielegalnych gier hazardowych, jak również wprowadzaniem do obrotu towarów niebezpiecznych, pirackich i podrabianych.

Z uwagi na ogromną skalę przychodów uzyskiwanych z organizacji procederów przestępczych w ww. obszarach, systematycznie wzrasta udział w tej przestępczości procesów o znamionach przestępczości zorganizowanej, częstokroć w wymiarze transgranicznym.

Organizatorzy przestępczych działań to bardzo często ludzie zdeterminowani, dopuszczający przemoc dla realizacji i ochrony swoich interesów. Przeciwstawić się im może tylko silna, kompetentna, nie unikająca konfrontacji z przestępczością, spoista wewnętrznie służba mundurowa wyposażona w środki przymusu bezpośredniego i szerokie uprawnienia do działania uwzględniające zwłaszcza:

kontrole doraźne – niezapowiedziane kontrole weryfikujące poprawność działania podmiotów i osób prowadzących działalność gospodarczą,

realizację pierwszych czynności procesowych w trybie art. 308 kpk, takich jak: przeszukanie, zatrzymanie rzeczy, oględziny, czy w skrajnych przypadkach nawet zatrzymanie sprawcy. Czynności te podejmowane być mogą na podstawie ustaleń kontroli doraźnej lub wobec uzyskanych w inny sposób informacji dających uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, przy czym, szerzej niż kontrole administracyjne, podejmowane mogą być one także wobec osób fizycznych.

W obu ww. sytuacjach przebieg czynności zakłócić mogą zachowania podmiotu, względem którego są one podejmowane, gdyż często w roli takiej występują osoby z typowo przestępczych środowisk, o specyficznych, często agresywnych zachowaniach, od których powstrzymywać je może świadomość możliwości zastosowania przez SC przymusu, względnie samo jego zastosowanie. Służba Celna dysponuje w tym zakresie stosownymi uprawnieniami, takimi jak środki przymusu bezpośredniego, możliwość użycia broni palnej, zatrzymanie osób. Na ogół jednak skuteczne okazuje się już samo występowanie funkcjonariuszy SC w umundurowaniu, jako rodzaju niewerbalnego środka komunikacji wskazującego na możliwość użycia przymusu.

Nieziernie istotne z punktu widzenia skuteczności działania organów SC jest także posiadanie uprawnień zapewniających możliwości pozyskiwania i przetwarzania informacji niezbędnych do podejmowania działań kontrolnych i procesowych, takich jak obserwacja i rejestracja zdarzeń w miejscach publicznych, udział w realizacji czynności operacyjno-rozpoznawczych przez inne służby mundurowe, eksperyment kontrolny w celu ustalenia ewent. hazardowego charakteru gier.

Należy zauważyć, iż dopiero po przekazaniu kompetencji kontrolno-nadzorczych w obszarze akcyzowym i hazardowym organom SC - w miejsce dotychczasowych organów, tj. urzędów kontroli skarbowej (koniec 2003 r.), oraz po kompleksowej zmianie przepisów regulujących obszar akcyzowy (maj 2004 r.) nastąpił skokowy wzrost wykrywalności nieprawidłowości w produkcji i obrocie wyrobami paliwowymi, alkoholowymi i tytoniowymi oraz

zwiększenie skali prowadzonych postępowań karnych skarbowych. Jednocześnie systematycznie zaczęły wzrastać wpływy budżetowe z tytułu pobieranej przez SC akcyzy. Po kilku latach niezbędnych do uzyskania odpowiedniej wiedzy i zgromadzeniu doświadczeń SC bardzo intensywnie rozwinęła również stosowaną z powodzeniem metodykę skutecznego zwalczania przestępczości hazardowej (co jednak okazuje się niewystarczające w obliczu fundamentalnych problemów natury prawnej w tym obszarze).

Biorąc pod uwagę konieczność intensyfikacji przez aparat państwowy działań zmierzających do zwiększenia stopnia ściągalności danin publicznoprawnych, w szczególności z tytułu podatków VAT i akcyzy, konieczne jest zwiększenie sprawności i skali aktywności organów SC, które są notabene ustawowo odpowiedzialne za realizację tych zadań. Podkreślenia wymaga fakt, iż ostatnie lata w działalności SC charakteryzowały się, niestety, raczej zastojem i koncentrowaniem się na działalności o charakterze wizerunkowo-propagandowym, oderwanej od realiów i uwarunkowań zewnętrznych. Mówiąc wprost, trzeba wskazać, iż z nieznanymi funkcjonariuszom SC powodów Służba Celna nie prowadziła autentycznej walki z szarą strefą, patologiami, a zwłaszcza nie ścigała zorganizowanej przestępczości.

Pomimo wypracowania zasad i standardów współpracy oraz zaufania wynikającego z kontaktów i doświadczeń zdobytych w ramach współdziałania z innymi służbami mundurowym, Służba Celna nie podjęła na szeroką skalę działań adekwatnych do dynamicznie rozwijającej się sytuacji w otoczeniu zewnętrznym, charakteryzującej się opisanym wcześniej wzrostem skali patologii w obszarach podlegających nadzorowi i kontroli organów SC.

Podkreślenia wymaga, iż status mundurowy funkcjonariuszy SC daje szereg możliwości lepszego, skuteczniejszego wykorzystania zasobów, w tym przede wszystkim zasobów ludzkich tej formacji. Specyfika „mundurowa” oznacza w Służbie Celnej w szczególności:

- 1) możliwość praktycznie swobodnego przenoszenia funkcjonariuszy do miejsc, w których są niezbędni,
- 2) konieczność realizacji zgodnych z prawem poleceń służbowych,
- 3) dyspozycyjność funkcjonariuszy, w tym możliwość zlecenia im podejmowania zadań w ramach dyżurów domowych – na wezwanie przełożonego,
- 4) możliwość powierzania funkcjonariuszom dodatkowych, nowych zadań służbowych,
- 5) zaostrzony w stosunku do innych służb mundurowych tryb postępowania dyscyplinarnego.

Status mundurowy funkcjonariuszy Służby Celnej jest niezbędnym czynnikiem warunkującym skuteczność faktycznej realizacji tych priorytetowych zadań SC oraz nowych celów stawianych przed SC przez nowy Rząd.

Wydaje się przy tym, iż niezależnie od wyżej sformułowanych standardów działania SC konieczne staje się rozważenie poważnych zmian w funkcjonowaniu organów SC zmierzających do:

- 1) zwiększenia skuteczności ściągalności zobowiązań publicznoprawnych poprzez:
 - 1) wdrożenie standardu podejmowania równoległe z pierwszymi czynnościami procesowymi w trybie art. 308 kpk lub czynnościami kontrolnymi działań zmierzających do zabezpieczania na miejscu ujawnienia przestępstwa towarów i składników majątkowych na poczet nie tylko ewentualnych kar, ale również w szerokim stopniu na poczet zobowiązań podatkowych z tytułu VAT i akcyzy,
 - 2) wzmocnienie statusu poborców celnych wykonujących czynności wobec dłużników z tytułu należności publicznoprawnych w ramach toczącego się postępowania egzekucyjnego, poprzez przyznanie im uprawnień funkcjonariuszy, takich jak:
 - niejawną obserwacją miejsca zamieszkania/siedziby dłużnika,
 - prawo stosowania środków przymusu bezpośredniego,
 - prawo do sprawdzenia obecności dłużnika w miejscu zamieszkania w sytuacji deklarowania przez osoby trzecie nieobecności dłużnika,

przy czym zasadne staje się przeanalizowanie możliwości konsolidacji aparatów egzekucyjnych w administracji skarbowej i SC w ramach struktury Służby Celnej – z jednoczesnym przyznaniem

funkcjonariuszom tych komórek organizacyjnych statusu mundurowego i ww. uprawnień,

- 2) przyznania organom SC uprawnień do samodzielnego prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych w celu skutecznego rozpoznawania, wykrywania i zwalczania przestępczości akcyzowej, celnej i hazardowej.

Podsumowując, przy ewentualnym rozważaniu zasadności ograniczania lub wręcz likwidacji Służby Celnej z jednoczesnym przeniesieniem zadań i ludzi do kompetencji administracji skarbowej lub jakiejś nowej formacji, konieczne jest wzięcie pod uwagę w szczególności takich czynników, jak:

- 1) niska skuteczność działania administracji skarbowej w porównaniu z SC,
- 2) przerost zatrudnienia w AS na tle stanu osobowego i skali zadań SC,
- 3) przewaga SC w znajomości specyfiki obrotu towarowego wyrobów akcyzowych i jego kontroli, tzn. możliwości poprawienia efektów fiskalnych w tym obszarze,
- 4) przewaga stosunku służbowego funkcjonariuszy SC nad stosunkiem pracy pracowników AS w kontekście możliwości skutecznego zarządzania zasobami kadrowymi,
- 5) ogromne i niewykorzystywane przez dotychczasowy rząd rezerwy w funkcjonowaniu SC (zasoby, organizacja, struktura, uprawnienia, doświadczenie, wiedza) możliwe do uruchomienia i lepszego ukierunkowania w stosunkowo krótkiej perspektywie czasowej - po zmianie kadry zarządzającej SC,
- 6) dużo wyższa elastyczność i zdolność do przystosowania się do nowych uwarunkowań po stronie SC niż AS, wynikająca z "ciągłego procesu zmiany" obejmującego funkcjonowanie SC i katalog jej zadań ustawowych,
- 7) po rewizji stanowiska rządowego w przedmiocie regulacji sytuacji rynku gier hazardowych i gruntownej nowelizacji lub uchwaleniu nowej ustawy o grach hazardowych konieczne będzie wykorzystanie potencjału, doświadczeń i uprawnień SC jako formacji mundurowej, która będzie w stanie skutecznie wdrożyć nowy model prawny i nadzorować jego respektowanie.

Oczywiście racjonalne i uzasadnione jest podejmowanie analiz zmierzających do poprawienia sposobu działania SC, w tym ewentualnego stopniowego i ewolucyjnego przekształcania niektórych stanowisk służbowych w cywilne, jednak priorytetem winno być zachowanie jak największej sprawności i skuteczności działania całej Służby Celnej. Należy jednocześnie mieć na względzie, iż to właśnie w obszarze funkcjonalnym, w którym rysuje się potencjalnie uzasadnienie wprowadzenia cywilnych stanowisk służbowych, jak choćby w orzecznictwie administracyjnym i komórkach finansowych, uwidaczniają się ryzyka zewnętrzne i nieprawidłowości, którym należy przeciwdziałać.

Zastosowanie takiego kompleksowego podejścia do problemu właściwego wykorzystania uprawnień, potencjału, możliwości i zasobów Służby Celnej daje gwarancję skutecznej realizacji celu w postaci radykalnego zwiększenia efektywności i sprawności poboru należności budżetowych. Należy przez to rozumieć zarówno skuteczne zapobieganie wyłudzeniom podatku VAT przez nieuczciwych przedsiębiorców, jak również – a raczej przede wszystkim – poprawę ściągalności danin z zakresu działania Służby Celnej. Ponadto można wskazać możliwość uzyskania dodatkowych, zupełnie nowych środków budżetowych z obszaru gier hazardowych, w przypadku wprowadzenia postulowanych powyżej zmian.